

Hướng dẫn [soạn văn 7 Tháng giêng, mơ về trăng non rét ngọt SGK](#) Kết nối tri thức bằng cách gợi ý trả lời **NGẮN GỌN NHẤT** tất cả câu hỏi trong bài học: Trước khi đọc, đọc văn bản, sau khi đọc, viết kết nối với đọc.

Soạn văn 7 Tháng giêng, mơ về trăng non rét ngọt KNTT

Gợi ý trả lời các câu hỏi của bài học trang 107-110 SGK Ngữ văn 7 tập 1, Kết nối tri thức ngắn gọn vẫn đảm bảo đầy đủ ý, dựa trên sách giáo viên.

Trước khi đọc

Câu 1 trang 107 SGK Ngữ văn 7 tập 1 KNTT

[Em biết những bài hát hay bức tranh, bức ảnh nào về mùa xuân?](#) Hãy chia sẻ cùng các bạn.

Trả lời

- Một số bài hát về mùa xuân: Lắng nghe mùa xuân

- Một số bức tranh về mùa xuân:

Câu 2 trang 107 SGK Ngữ văn 7 tập 1 KNTT

[Em thích nhất điều gì ở mùa xuân quê em?](#)

Trả lời

Xuân đến cây cối đâm chồi nảy lộc, một năm mới lại được bắt đầu khi những cánh đào thắm nở rộ. Xuân đến quê tôi rất sôi động, náo nhiệt. Cảnh sắc chợ Tết quê tôi chính là nét vẽ sinh động mà tôi yêu thích nhất. Chợ quê tôi không quá to nhưng vẫn bày bán rất nhiều những mặt hàng cần thiết cho một năm mới đến. Khu đồ ăn, khu hoa quả hay khu quần áo đều tấp nập người qua. Không khí vui tươi, ồn ào đã bao trùm lên khắp không gian. Cảnh chợ Tết mỗi năm ở quê tôi mãi in đậm trong kí ức của tôi.

Đọc văn bản

1. Kết nối: [Có phải ai cũng chuộng mùa xuân không?](#)

Trả lời

Ai cũng chuộng mùa xuân tự nhiên như thế.

2. Hình dung: [Những loài cây sắp trở lá đơm hoa vào mùa xuân](#)

Trả lời

Nhựa sống trong cành mai, gốc đào, chồi mận

3. Hình dung: [Không gian đặc trưng mùa xuân miền Bắc trong Tháng Giêng, mơ về trăng non rét ngọt](#)

Trả lời

Không gian mùa xuân của miền Bắc: có mưa riêu riêu, gió lạnh lạnh, có tiếng nhạn kêu trong đêm xanh, có tiếng trống chèo vọng lại từ những thôn xóm xa xa, có câu hát huê tình của cô gái đẹp như thơ mộng,...

4. Theo dõi: [Chú ý những cảm giác của tác giả Vũ Bằng trong mùa xuân](#)

Trả lời

Làm cho người ta muốn phát điên, ngời yên không chịu được, máu trong người cũng căng lên.

5. Hình dung: [Bức tranh mùa xuân tuyệt đẹp thời điểm sau rằm tháng Giêng](#)

Trả lời

Bức tranh mùa xuân:

- Đào hơi phai nhưng nhụy vẫn còn phong
- Cỏ không còn mát xanh nhưng để lại một mùi hương man mát
- Mưa xuân thay thế cho mưa phùn khi trời đã hết nồm
- Những màu xanh tươi hiện lên bầu trời chứ không còn là nền trời đục đục như pha lê mờ.
- Trên giàn hoa lí, vài con ong siêng năng đã đi kiếm nhụy hoa
- Trên nền trời trong xanh có những làn sóng hồng hồng
- Bức tranh thiên nhiên tươi đẹp, tràn đầy nhựa sống

6. Hình dung: [Khung cảnh đêm trăng tháng Giêng trong Tháng Giêng, mơ về trăng non rét ngọt](#)

Trả lời

Khung cảnh đêm trăng tháng Giêng:

- Đêm xanh biêng biếc, nhìn lên thấy rõ từng cánh sếu bay.
- Trời vẫn rét tình tứ đêm khuya

- Đêm không mưa, trời sáng lung linh như ngọc

→ Khung cảnh nên thơ, trữ tình

Sau khi đọc

Câu 1 trang 110 SGK Ngữ văn 7 tập 1 KNTT

Mach cảm xúc của Vũ Bằng được khơi dậy qua sự hồi tưởng về không gian. Tìm chi tiết miêu tả không gian đặc trưng của mùa xuân Hà Nội (vào đầu tháng Giêng và sau rằm tháng Giêng) và chi tiết miêu tả không gian gia đình

Trả lời

- Những chi tiết miêu tả không gian Hà Nội vào mùa xuân khoảng đầu tháng Giêng: mưa riêu riêu; gió lạnh lạnh; tiếng nhan kêu trong đêm xanh; tiếng trống chèo vọng lại từ những thôn xóm xa xa; câu hát huê tình, đất trời mang mang; đường sá không còn lầy lội nữa; cái rét ngọt ngào, chớ không còn tê buốt căm căm nữa;...

- Những chi tiết miêu tả không gian Hà Nội vào mùa xuân sau rằm tháng Giêng: đào hơi phai nhưng nhụy vẫn còn phong, cỏ không mướt xanh như cuối đông, đầu Giêng, nhưng trái lại lại nức một mùi hương man mác; mưa xuân bắt đầu thay thế cho mưa phùn, không còn làm cho nền trời đùng đục như màu pha lê mờ; bầu trời đã có những vệt xanh tươi; đã có hoa thiên lí, vài con ong siêng năng đã bay đi kiếm nhị hoa; nền trời trong có những làn sáng hồng;... Đặc biệt, khung cảnh đêm trăng tháng giêng trong rét ngọt đầu năm được miêu tả giàu sức gợi: đêm xanh biêng biếc, có mưa dây, nhìn rõ từng cánh sếu aby, trời vẫn rét một cách tình tứ nên thơ, có những đêm không mưa, trời sáng lung linh như ngọc...

- Chi tiết miêu tả không gian gia đình: nhang trầm, đèn nến, bầu không khí gia đình đoàn tụ êm đềm, trên kính dưới nhường, bàn thờ Phật, bàn thờ Thánh, bàn thờ Tổ tiên. Không gian ấy chuyển dịch về với sinh hoạt đời thường êm đềm sau Tết: bữa cơm giản dị có cà om với thịt thăn điểm những lá tía tô thái nhỏ hay bát canh trứng cua vắt chanh...

Câu 2 trang 110 SGK Ngữ văn 7 tập 1 KNTT

Trong cái rét ngọt, sức sống thiên nhiên và con người được khơi dậy thế nào?

Trả lời

Trong cái rét ngọt mùa xuân, sức sống của thiên nhiên và con người đều được trở dậy:

- Thiên nhiên: rạo rực nhựa sống trong cành mai, gốc đào, chồi mận ở ngoài vườn; đồi núi chuyển mình, sông hồ rung động; sông xanh, núi tím; máu cũng căng lên trong lộc của loài nai; mầm non của cây cối, nằm im mãi không chịu được, phải trỗi ra thành những cái lá nhỏ;...

⇒ Thiên nhiên căng tràn sức sống

- Con người: nghe như lòng mình say sưa một cái gì đó – có lẽ là sự sống; nhựa sống ở trong người căng lên; tim người ta dường như cũng trẻ hơn ra, đập mạnh hơn; “sống” lại và thêm khát yêu thương, thấy ai cũng muốn yêu thương; trong lòng như có không biết bao nhiêu là hoa mới nở, bướm ra rành mở hội liên hoan; cảm thấy rạo rức một niềm vui sáng sủa

=> Con người cũng tràn đầy sự tươi mới, tràn đầy sức sống

Câu 3 trang 110 SGK Ngữ văn 7 tập 1 KNTT

Nêu nhận xét của em về cách tác giả diễn tả cảm giác của lòng mình khi mùa xuân đến

Trả lời

- Tác giả bộc lộ trực tiếp tình cảm của mình với mùa xuân, với thiên nhiên: “Tôi sông xanh, núi tím; tôi yêu đôi mây ai như trắng mới in ngần...”

- Tác giả đã diễn tả lòng mình, cảm nhận của bản thân mình qua hàng loạt những hình ảnh so sánh:

+ “thấy một cái thú giang hồ êm ái như nhung”

+ Liên tưởng thú vị: “Nhựa sống trong người căng lên như máu cũng căng lên trong lộc của loài nai, như mầm non của cây cối, nằm im mãi không chịu được, phải trỗi ra thành các lá nhỏ lí tí giờ tay vẫy những cặp uyên ương đứng cạnh”.

+ Liên tưởng đặc sắc: “Y như những con vật phải nằm thu mình một nơi trốn rét thấy nắng ấm trở về thì lại bò ra để nhảy nhót kiếm ăn”

- Sử dụng hàng loạt những động từ mạnh: phát điên lên, không chịu được, “sống” lại,....

Câu 4 trang 110 SGK Ngữ văn 7 tập 1 KNTT

Tác giả triển khai bài tùy bút theo mạch chủ đề về mùa xuân từ ai cũng chuộng mùa xuân thế nào

Trả lời

- Bố cục bài tùy bút được triển khai theo một cảm hứng chủ đạo: cảm hứng về mùa xuân

- Chủ đề của văn bản được nêu từ câu mở đầu: “ai cũng chuộng mùa xuân”

- Lí lẽ và dẫn chứng:

+ Lí lẽ: Ai bảo được non đừng thương nước, bướm đừng thương hoa, trăng đừng thương gió; ai cấm được hai người mê luyến mùa xuân.

+ Dẫn chứng là những “phỏng đoán” đầy tính chủ quan dưới dạng câu hỏi đồng thời là câu trả lời cho các nhân vật tưởng tượng: em gái, chàng trai, thiếu phụ

- Tác giả lấy chính những trải nghiệm của mình về mùa xuân – “mùa xuân của tôi” để chứng minh lời khẳng định trên. Những cảm nhận về mùa xuân được soi chiếu qua tình yêu sâu nặng với quê nhà. Ai cũng chuộng mùa xuân, nhất là mùa xuân lại gắn với những kỉ niệm, hồi ức gần gũi, chan chứa yêu thương

Câu 5 trang 110 SGK Ngữ văn 7 tập 1 KNTT

Trong đoạn trích, khi nói về mùa xuân, Tác giả dùng cụm từ: mùa xuân của tôi, mùa xuân thần thánh ... của tôi, mùa xuân của Hà Nội thân yêu. Cách viết này cho em hiểu điều gì về cuộc sống và tình cảm riêng của người viết?

Trả lời

Cách Vũ Bằng viết “mùa xuân của tôi” cho thấy những kỉ niệm của ông với quê nhà; cách viết “mùa xuân thần thánh của tôi” thì cho thấy mùa xuân quê hương có ý nghĩa như thế nào với riêng người viết; cách viết “mùa xuân của Hà Nội thân yêu” cho thấy sự gắn bó sâu nặng của tác giả – người con xa quê – với quê nhà.

Câu 6 trang 110 SGK Ngữ văn 7 tập 1 KNTT

Chọn câu cho thấy lời văn của bài Thằng Giêng, mơ về trăng non ... như lời trò chuyện tâm tình. Theo em, đặc điểm đó của lời văn có tác động như thế nào đến cảm nhận của người đọc?

Trả lời

Câu văn như lời trò chuyện tâm tình: “Em yêu mùa xuân có phải vì nghe thấy rạo rục nhựa sống trong cành mai, gốc đào, chồi mận ở ngoài vườn?”.

=> Lời văn khiến người đọc hình dung tác giả đang trò chuyện với một cô gái bên cửa sổ về cảnh sắc thiên nhiên mùa xuân đến với hàng loạt những loài cây đang đâm chồi nảy lộc.

Viết kết nối với đọc

Viết đoạn văn (khoảng 5-7 câu) nêu cảm nhận về cảnh sắc và không khí mùa xuân.

Bài mẫu

Xuân đến mang theo nhựa sống cho quê hương tôi. Bầu trời trong xanh, không một gợn mây đen cùng với không khí trong lành, mát mẻ đã tác động vào da thịt khiến tôi cảm nhận được thời tiết dịu nhẹ khi xuân sang. Những bông hoa nhỏ sau một thời gian ngủ đông đã vươn mình dậy đón những tia nắng của bình minh, những cành cây khẳng khiu, trơ trọi giờ đã trỗi lên những lộc xanh mướt. Mùi hương man mác của ngọn cỏ hòa cùng

con gió se lạnh bay khắp không gian. Những cánh bướm, chú ong đều đang tung bay, dang rộng đôi cánh bay lượn trên bầu trời. Thiên nhiên đất trời khi xuân đến thật đẹp làm sao!

Xem thêm: [Đoạn văn nêu cảm nhận về cảnh sắc mùa xuân quê hương em](#)

Tác giả tác phẩm Tháng giêng mơ về trăng non rét ngọt

1. Tác giả Vũ Bằng

- Vũ Bằng (1913-1984) sinh ra tại Hà Nội và lớn lên trong một gia đình Nho học, quê gốc ở làng Lương Ngọc, huyện Bình Giang, tỉnh Hải Dương. Ông theo học Trường Trung học Albert Sarraut, tốt nghiệp Tú tài Pháp.

- Mặc cho người mẹ cản ngăn, muốn ông du học Pháp để làm bác sĩ y khoa, Vũ Bằng quyết chí theo nghiệp văn chương.

- Sau năm 1954, Vũ Bằng vào Sài Gòn tiếp tục viết văn, làm báo. Ông làm việc tại Việt Tấn Xã và cộng tác với nhiều tờ báo. Ông chuyên về dịch thuật nhiều hơn sáng tác.

- Phong cách nghệ thuật: văn của ông tràn đầy cảm xúc biểu hiện sự tinh tế, tùy bút chứa đựng nét trữ tình, nét thơ, hướng vào biểu hiện thế giới nội tâm phong phú.

- Đặc biệt với "cái ăn" ông viết rất tuyệt vời: Miếng ngon Hà Nội (bút ký, 1960), Miếng lạ miền Nam (bút ký, 1969) và trong Thương Nhớ Mười Hai (hồi ký, 1972).

2. Tác phẩm Tháng Giêng, mơ về trăng non rét ngọt

a. Khái quát về thể loại tùy bút

- Tùy bút là một thể loại văn xuôi thuộc loại hình kí.

- Điểm tựa của tùy bút là cái tôi của tác giả.

- Qua việc ghi chép về con người, sự kiện cụ thể, có thực, tác giả tùy bút thể hiện cảm xúc, tình cảm, suy nghĩ của mình.

- Tùy bút thiên về tính trữ tình, có thể kết hợp trữ tình, suy tưởng, triết lí, chính luận.

- Bố cục bài tùy bút khá tự do, được triển khai theo một cảm hứng chủ đạo, một tư tưởng chủ đề nhất định.

- Tùy bút không nhất thiết phải có một cốt truyện cụ thể hay nhân vật hoàn chỉnh.

- Ngôn từ của tùy bút giàu hình ảnh, giàu chất thơ.

b. Hoàn cảnh sáng tác

Văn bản được trích từ tác phẩm Thương nhớ Mười Hai (1972) được viết khi ông đang ở miền Nam, xa quê hương. Nỗi nhớ quê hương da diết, cùng những ký ức về cảnh sắc thiên nhiên, phố xá, khung cảnh cuộc sống hằng ngày mang nét trung riêng của Hà Nội. Tác phẩm Thương nhớ Mười Hai của Vũ Bằng

c. Bố cục

Bố cục văn bản Tháng Giêng, mơ về trăng non rét ngọt bao gồm 4 phần:

- Phần 1: (từ đầu... chưa biết ngày nào trở lại): Cảnh sắc mùa xuân
- Phần 2 (tiếp theo...có lẽ là sự sống): Không gian tết miền Bắc
- Phần 3 (tiếp theo ...mở hội liên hoan): Cảm xúc của tác giả với mùa xuân
- Phần 4 (còn lại): Bức tranh thiên nhiên tháng Giêng

d. Thể loại: Tùy bút

e. Phương thức biểu đạt: Biểu cảm và miêu tả

Đọc hiểu văn bản

1. Bức tranh mùa xuân

- Sự trần trụi của người con xa xứ, cùng nỗi nhớ mùa xuân Hà Nội da diết
- Kết cấu sóng đôi:
 - + đừng, đừng thương, ai bảo được, ai cấm được
 - + non-nước, bướm-hoa, trăng-gió, trai-gái
- Khẳng định tình cảm sâu nặng tác giả với mùa xuân
- Bức tranh sắc xuân, cảnh xuân tình xuân đan xen
- Tác giả gợi nhớ không gian mùa xuân miền Bắc khi miêu tả đặc trưng về khí hậu nơi đây
- Tình yêu và sự gắn bó da diết của tác giả với Hà Nội
- Xuân của đất trời, lòng người hòa quyện vào nhau
- Bức tranh mùa xuân có cả thanh và sắc: Mưa riêu riêu, gió lạnh lạnh, tiếng nhận kêu, tiếng trống chèo, câu hát huê tình, áo lông, hoa đào,... Chợ hoa đào
- Tranh lụa của họa sĩ Lương Xuân Nhị

- Tác giả rạo rức, nôn nao trước vẻ đẹp của mùa xuân:

+ tức điên lên

+ ngồi yên không chịu được

+ căng lên như lộc, mầm non của cây cối

- Tình yêu mùa xuân mãnh liệt, nồng cháy, cuồng nhiệt → Bức tranh tuyệt đẹp của thiên nhiên mùa xuân tràn đầy sức sống.

2. Cảnh đẹp mùa xuân sau rằm tháng Giêng

- Tác giả miêu tả tỉ mỉ về sự đổi thay của đất trời:

+ Đào hơi phai nhưng nhụy vẫn còn

+ Những làn sáng hồng hồng rung động như con ve mới lột

- Lòng người bình yên trở lại:

+ Người ta trở về bữa cơm giản dị

+ Các trò vui kết thúc

- Khung cảnh đêm trăng tháng giêng tuyệt đẹp:

+ Đêm xanh biếc, mưa dây

+ Thấy rõ từng cánh sếu bay

+ Trời lung linh như ngọc, trăng mọc đỉnh đầu → Cảnh sắc, đất trời tháng Giêng tuyệt đẹp, làm say đắm lòng người.

3. Tổng kết

* Về nội dung

Bài thơ là bức tranh miêu tả cảnh sắc của mùa xuân. Người con xa xứ đang hoài niệm về cái Tết cổ truyền với những nét đẹp truyền thống của miền Bắc. Qua đó, tác giả bày tỏ nỗi niềm cảm xúc của mình với mùa xuân của thiên nhiên vào tháng Giêng thật đẹp.

* Về nghệ thuật

- Kết cấu sóng đôi

- Sử dụng phép điệp

- Biện pháp so sánh

- Từ láy tính từ miêu tả cảm giác

-/-

Trên đây là toàn bộ nội dung phần **Soạn bài Tháng Giêng, mơ về trăng non rét ngọt lớp 7 KNTT** do Đọc tài liệu tổng hợp và biên soạn, hi vọng tài liệu này sẽ giúp các em hiểu hơn về văn bản, từ đó giúp các em [soạn văn 7 Kết nối tri thức](#) hay hơn mỗi ngày.